

VISUOMENĖS DALYVAVIMO PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIME IR EKOLOGINĖS BŪKLĖS GERINIME PROGRAMA

1. Visuomenės dalyvavimo kraštovaizdžio formavime programa – viešumą ir visuomenės įsitraukimą užtikrinantis dokumentas, kuris rengiamas ir tvirtinamas prieš pradėdant rengti kraštovaizdžio formavimo ir ekologinės būklės gerinimo Prienų rajono savivaldybėje projektą „Kraštovaizdžio ir ekologinės būklės gerinimas Prienų rajone“.
2. Programa parengta vadovaujantis Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“, kuriame nustatyti veiklos tikslų viešinimo, visuomenės įtraukimo, kraštovaizdžio srities projektų rengimo reikalavimai.
3. Programos projektas kartu su kraštovaizdžio tvarkymo projekto koncepcija ir kvietimu dalyvauti viešame programos pristatyme išsiųstas Aplinkos apsaugos agentūrai, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai, Prienų seniūnijai, Nemuno kilpų regioninio parko direkcijai, Nacionalinės žemės tarnybos Prienų ir Birštono skyriui, UAB „Prienų vandenys“, Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos, AB „Energijos skirstymo operatorius“, asociacijai „Prienų bendruomenė“, asociacijai „Paprienės bendruomenė“, asociacijai „Prienų miesto vietos veiklos grupė“, asociacijai „Prienų sveikos gyvensenos klubas „Versmenė“, asociacijai „Prienų jaunimas“, asociacijai „Dvariuko bendruomenė“, asociacijai „Prienų "Revuonos" bendruomenė“, su teritorija besiribojančių sklypų savininkams. Minėta informacija patalpinta Prienų rajono savivaldybės internetiniame tinklapyje, pakabinta Prienų rajono savivaldybės ir Prienų seniūnijos skelbimų lentose.
4. Pristatymo pritarta planuojamai veiklai ir visuomenės dalyvavimo kraštovaizdžio formavime ir ekologinės būklės gerinime programai. Siūloma dėl laiko stokos idėjos atrankos konkurso neorganizuoti, numatoma vykdyti veikla yra aiški ir tikslinga. Įgyvendinimo procese pasiūlyti visuomenei dalyvauti, atliekant gamtos stebėseną, atliekant krūmų kirtimo, šienavimo darbus, organizuojant inkilų kėlimo akciją, kitus smulkesnius darbus. Apie tai planuojama informuoti Savivaldybės interneto svetainėje. Visuomenei tikslinga pasiūlyti prisidėti vykdant atliktų darbų monitoringą, stebint floros ir faunos kitimą teritorijoje. Nepriklausomas kraštovaizdžio tvarkymo projekto koncepcijos vertinimas nebus atliekamas dėl laiko stokos, jį atliko pati visuomenė pristatymo metu ir Aplinkos apsaugos agentūra, bei kitos institucijos, kurioms išsiųsta programa ir kraštovaizdžio tvarkymo projekto koncepcija.

I. BENDROJI INFORMACIJA APIE PLANUOJAMĄ TVARKYTI TERITORIJĄ

5. Planuojama tvarkyti teritorija patenka į Lietuvos Respublikai priklausantį žemės sklypą, yra gautas Nacionalinės žemės tarnybos sutikimas dėl projekto vykdymo jame (darbai bus atliekami sklypo ribose). Sklypas šiuo metu yra formuojamas ir numatoma iki 2020 m. gruodžio 31 d. pasirašyti jo panaudos sutartį tarp Prienų rajono savivaldybės administracijos ir Nacionalinės žemės tarnybos. Remiantis pakoreguoto (2018 m.) Prienų miesto bendrojo plano pagrindiniu brėžiniu, teritorija priskiriama prie ekstensyviai naudojamų želdynų zonos (funkcinio zonavimo indeksas – BZ). Jos naudojimo tipas: bendro naudojimo erdvių, želdynų. Pagrindinė naudojimo paskirtis: kitos paskirties žemė. Teritorijos naudojimo būdai: bendrojo naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos; rekreacinės teritorijos (ekstensyvaus naudojimo); susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos. Planuojamos tvarkyti teritorijos plotas siekia 6 ha. Rytuose, pietryčių kryptimi teritorija ribojasi su Nemuno upe (kodas 10010001). Šiaurėje, šiaurės vakaruose, pietryčių kryptimi ribojasi su privačiu sklypu, Kęstučio g. (rajoniniu keliu Nr.3306 (Prienai-Birštonas)), valstybiniu sklypu, kuriame įrengta

kraštovaizdžio formavimo ir ekologinės būklės gerinimo gamtinio karkaso teritorijoje projekto rengimo metu.

9. Planuojamą tvarkyti teritoriją sudaro šios vertybės: želdiniai bei Nemuno upės pakrantė su įvairaus diapazono altitudžių lygmenimis. Teritorijoje auga įvairių medžių, įskaitant invazinius želdinius (jie detalizuoti želdinių inventORIZACIJOJE), yra prižėlę menkaverčių krūmynų, yra savaimė besiformuojančių pėsčiųjų siaurų gruntinių (smėlio) takų, vedančių paupiu link Kęstučio g., šalia kurios įrengtas pėsčiųjų ir dviračių takas, gyvenamųjų kvartalų, Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centro (Prienų arenos). Nuo teritorijos rytinės pusės atsiveria nuostabūs dešiniajame Nemuno krante esantys pušynai. Nemunas ir šalia jo esanti teritorija yra svarbi zona vietos bendruomenei ir jos svečiams. Minėtoje teritorijoje galima mėgautis ir Nemuno, jo pakrančių skleidžiama ramybe, gerėtis atsiveriančių kraštovaizdžių arealų įvairove. Prienų rajono savivaldybės iki 2028 metų strateginiame plėtros plane yra numatytas 3 prioriteto „Patogios ir švarios aplinkos užtikrinimas“ 3.2 tikslo „Gerinti aplinkos kokybę“ 3.2.3 uždavinys „Užtikrinti efektyvią kraštovaizdžio apsaugą, didinti ekologinį teritorijų stabilumą“. Šiuo metu teritorijoje nėra jokios viešosios infrastruktūros, o poreikis – nemažas (pvz., apžvalgos aikštelių ir pan.). Taip pat teritorijoje tikslinga užtikrinti geresnes sąlygas gamtinių rūšių buveinėms ir pačioms rūšims.

10. Kraštovaizdžio tvarkymo objektas – teritorijos (kuri apima formuojamą sklypą) kraštovaizdžio formavimas ir ekologinės būklės gerinimas gamtiniame karkase.

11. Objekto adresas: Kęstučio g., Prienų m., Prienų r sav.

12. Objekto plotas – 6 ha teritorija.

13. Objekto ribos. Planuojamos teritorijos schema pateikta prieduose (1 pried. nurodyta esama situacija; 2 pried. – planuojami sprendiniai).

14. Kraštovaizdžio tvarkymo organizatorius – Prienų rajono savivaldybės administracija.

15. Finansavimo pobūdis – kraštovaizdžio tvarkymas finansuojamas pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-R-019 priemonę „Kraštovaizdžio apsauga“. Darbai bus atliekami pagal šios priemonės projektų finansavimo sąlygų aprašo 11.3. p. nurodytą remiamą veiklą.

II. TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

16. Pagrindinė problema, dėl kurios planuojama tvarkyti teritoriją – funkcinio potencialo kategorijos ekologinio kompensavimo laipsnis numatomoje tvarkyti teritorijoje, kuri patenka į regioninio migracijos koridoriaus gamtinio karkaso metafunkcinę zoną yra labai silpnas. Ji šiuo metu neturi kryptingo sąryšio su aplinkinėmis erdvėmis, joje turi būti atkuriami kraštovaizdžio natūralumo elementai. Todėl, svarbu užtikrinti, kad šios bendros erdvės būtų subalansuotos su esamomis funkcijomis, būtų atliekamas gamtinių struktūrų ekologinių funkcijų stiprinimas, taip pat gamtinio kraštovaizdžio išsaugojimas nuo tolimesnio transformavimo, išsaugant ekologinį stabilumą. Dėl šių priežasčių, projektu siekiama atkurti vietovės ekologines, estetines vertybes, sudaryti sąlygas visuomenei pažinti, suprasti ir naudotis šios teritorijos ištekliais.

17. Kraštovaizdžio tvarkymo tikslas – pagerinti kraštovaizdžio arealo būklę didinant kraštovaizdžio vizualinį estetinį potencialą Prienų rajono savivaldybėje.

18. Kraštovaizdžio tvarkymo uždavinys:

18.1. Sutvarkyti ir pritaikyti visuomenės poreikiams teritoriją įgyvendinant kraštovaizdžio formavimo priemones, tuo sudarant sąlygas visuomenei pažinti kraštovaizdžio vertybes.

įsakymu Nr. D1-719 „Dėl atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

23.4.3. Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinis reglamentas ir Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinis reglamentas, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. D1-62 „Dėl atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinio reglamento patvirtinimo“.

23.4.4. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5 „Dėl želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

23.4.5. Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-673 „Dėl želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

23.4.6. Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. 206 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“.

23.5. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai.

23.6. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862).

23.7. Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1526 „Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašo patvirtinimo“.

23.8. Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“.

23.9. Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703 „Dėl nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano patvirtinimo“.

23.10. LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 1993, Nr. 63-1188).

23.11. Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 metų veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 „Dėl Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015–2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“.

23.12. Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1038 „Dėl Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

23.13. Rekomendacijos paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašui, patvirtintos Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. AV-83 „Dėl Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

23.14. Prienų rajono savivaldybės plėtros iki 2028 metų strateginis planas, patvirtintas Prienų rajono savivaldybės tarybos 2020-01-30 sprendimu Nr. T3-1.

23.15. Prienų miesto bendrasis planas, patvirtintas Prienų rajono savivaldybės tarybos 2010-01-28 sprendimu Nr. T3-24, 2018 m. korekcija.

23.16. Prienų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Prienų rajono savivaldybės tarybos 2012-02-9 sprendimu Nr. T3-65, 2018 m. korekcija.

23.17. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-R-019 priemonės „Kraštovaizdžio apsauga“ projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. D1-209.

įskaitant informaciją apie atliktas visuomenės dalyvavimo procedūras, viešinimo priemones, visuomenės pasiūlymų analizę ir pan.

30. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto tvirtinimo etape, visuomenės informavimas užtikrinamas apie kraštovaizdžio tvarkymo projekto patvirtinimą skelbiant Savivaldybės interneto svetainėje. Šioje stadijoje, suderintas, viešai pristatytas visuomenei kraštovaizdžio tvarkymo projektas patvirtinamas savivaldybės teisės aktu.

31. Kraštovaizdžio tvarkymo projekto įgyvendinimo etape tikslinga išsiaiškinti kaip visuomenė nori ir gali dalyvauti įgyvendinant projektą. Informacija apie galimybę dalyvauti įgyvendinant projektą skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje. Organizuojamas parengto projekto pristatymas visuomenei, kaip ji norėtų prisidėti prie teritorijos darbų įgyvendinimo, teritorijos priežiūros ir jos būklės stebėjimo.

Visuose kraštovaizdžio tvarkymo projekto rengimo etapuose pasiūlymus, pastabas ir pastebėjimus galima teikti Prienų rajono savivaldybės administracijai. Kontaktinis asmuo – Donatas Šimukonis, el. p. donatas.simukonis@prienai.lt, tel. (8 319) 61165.